

HEYDƏR ƏLİYEV
BUTU AZƏRBAYCAN ƏHALİ ÇIXIDMƏ

İldırım Zeynalov
Azay Əliyev
Yunis Dəmirov
Qurban Abdullayev
Əkbər Xasməmmədov
Rauf Orucov

Xınalıq miş i məktəbirdiri 2-ci sinifi Xınalıq mişi

XINALIQ (KƏTŞİ) MİŞ

DƏRSLİK

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

**Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0
International (CC BY-NC-SA 4.0)**

Bu nəşr Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International lisenziyası (CC BY-NC-SA 4.0) ilə www.trims.edu.az saytında yerləşdirilmişdir. Bu nəşrdən istifadə edərkən lisenziyanın şərtləri qəbul edilmiş sayılır:

İstinad zamanı nəşrin müəllif(lər)inin adı göstərilməlidir.

Nəşrdən kommersiya məqsədilə istifadə qadağandır.

Tөрөmə nəşrlər orijinal nəşrin lisenziya şərtləri ilə yayılmalıdır.

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi chashioglu@gmail.com və derslik@edu.gov.az elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur. Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

KİTABI İÇİR TÛJİT

BÖLMƏ-1

Biligi qə.....	6
Vətən yazı.....	8
Kətşi qalçad.....	10
Dövləti rəmzidir.....	12
Şəhid RUFƏT KƏLBIYEV.....	14
Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır.....	16

BÖLMƏ-2

Dədə.....	18
Kilival.....	20
Gubuldi xü.....	22
Yik şsi.....	24
Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır.....	26

BÖLMƏ-3

Psı yə Şir.....	28
Gra yə Durna.....	30
Şir yə Nukur.....	32
Pıxra yə Pşi.....	34
Qaraqızgın yə Qu.....	36
Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır.....	38

BÖLMƏ-4

Pan yaş tui bağban.....	40
Çijxane kəramət.....	42
Torpağı şoşu.....	43
Vişe kıl.....	44
Çə yuvur cigə.....	45
Dərmani bitkid.....	47
Unk.....	50
Novruzihəyid.....	53
Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır.....	54

BÖLMƏ-5

Dab çikri halamxer.....	56
Kukotan.....	59
Süleyman yə zilikirdu.....	61
Dalıgkirdu imza yeşşintarimə.....	64
Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır.....	66

BÖLMƏ-6

Bəhlul Danəndə nukurduri patşahmə.....	68
Bıyınzi cuğab.....	70
Molla Nəsrəttini haqqır.....	72
Bayatıd.....	74
Ansırdır.....	76
Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır.....	78

Biligi qə

Kire ulkar dərşirdir hər üs sentyabri 15- ir çaxşarmə. Prezident İlham Əliyevi fərmanılı həhə qə biligi qəççini qeyd kitarmə.

Hinə qə buto məktəbirdirir h̄əyidi abı-hava t̄ok̄oarmə. Şire sorum şivaji qi hava t̄aqqalım h̄əyəlrzi məktəbli əgni nişyə k̄āoarmə. Ən ixerim şad k̄uidur h̄azırlıḡ yə birinci sinifir k̄akui h̄əyəlrzmə. Hoz bitin dədə-biiyinzi məktəbi kuçar çikāoarmə.

Havar sinifi h̄əyəlrzi birinci sinifi h̄əyəlr kutaxılı çipxuiyə məktəbişkili, sinifi utağırdırışkili tanış kitarmə. İkinci sinifir z̄akui şagirdirzi taza kabıḡdur hozi sinifir çilafyə duvarır xəcilq̄ui h̄ərfirdir taşixkuiyə hinediri z̄uval çitarmə. İkinci sinifi h̄əyəlrzi fəxrilli hozi birinci sinifir t̄ompuxsediri haqqır çiktarmə.

Biligi qə şire
məktəbir bitində
sinifirdirir likuvri
şagirdirzu h̄öküməti
məktəbirdirir pulsuz
ləkui kitamzır

pekitarmə. Səxilli laft̄ıka kitamzırılı t̄ompuxi biligilli yir satkəm zirvədirir aççık̄durmə.

Məktəb sa xəzinəmə, yirim sa xəzinu biligilli səh̄bi k̄uidurmə.

1 Mətnir aft̄ı kanıgıllı xə t̄əkmişkui cümlə izah kə.

2 Mətnir zərzar rangır ləkui cuğab mənə izah kə.

3 Cümləd tamam kə.

1. Biligli hädmu hər fəl hürmät kitarmə, hanım zağılı ki ...
2. Məhəllimi dalıgu havar qiymät lətarmə, hanım zağılı ki ...
3. Kin bitinirzi ksan likuvursu əlləş kiretkoa, hanım zağılı ki ...

4 Şikildirir aţfi həcätirdiri züvol işə. Hinediri içir sas ixer yə dənə aţfi şikili züvol yazaz?

5 Əks mənə tui cuğabırdır muşukə.

çixı

gijə

havar

xırız

miçə

musod

ixə

misi

Vətən yazı

Vətən vı dədəşilli qı cigəmə. Kire vətən təkə kin cini kabıği Kətşi torpağ vaa, buto Azərbaycanmə. Naxçıvanım, Qarabağım kire vətəni sa parçamə. Həkişkili Qarabağ erməni qəsbkarırzi işğal kuiqalım, kin cer- dax kire cigəbir talıqırmə. Haq kire tərəfir tuijmə. Kin bitin çinəğoaçcını həcirdurmə ki, əgər erməninzi hə cigəbir xoşluğullu talıqundəqalı, kire cigəbir erməninzişilli çiqirsu müharibə kirijmə .

Həkim kire cigəbirix çutton əsgərir şəhid kəarmə. Şəhid biqigozi içir samdu kəttidim tuidmə. Seillim muşukuiqomə ki, vətəni də miki, tui miki təkəarimə.

VƏTƏN

Sure sar-çinəğoaş uxşaşval zaği,
Haqıl kəmişkirğui viş dədə liji.
sas-sasu ləkuiyəi ung zi vaxtır
yə çim təkərar kinə li laftxiji.

Va zin-zin laylilli çixikuidur yir,
vı sanım, vı qətim ayığ ziqidəmə,
aman bala- liyə va şirəx sas ku,
koxu milyonurzu lahand biqidəmə.

Topxunat cargilli həldə-salaxe,
Çıkrat çözmikışim kin canışşili.
Ve borc laftıqirsu yə çiretmə ki,
Dənəjmə laftukval zin canışşili.

Cinu sa bəzəgmə ve naz yə nemət,
Vi ungumi şatval, ağızıdu dadmə,
Milyon-milyon ungur toa ve məhəbbət.
Vi kişu yitoyi hinənu yadmə.

Zuŧton guj aŧtiji, quvva aŧtiji,
Hümür xoş yax köylə, yir vimə ŧondə,
Birlig atqindəqəğ, sa hecəcəmə,
Vi heç yir aŧtəndə, yir vı aŧtəndə.

Rəhim Alxas

1 Vətən lisen siftə suri haqlır ya kakqoa?

2 Vətən cuğabıx miqel ya cuğab cininkuidə?

3 Ləkui cuğabırdır hecayırduru pekuiyə dəftərir sizə.

Uxşaşval, laŧtaxiji, carginli, cinu, ungumu, hinənu.

4 Şisxirjimə yə e soa, Pan Parisu, azır Londonu. Rəhim Alxasi sa şerir ləki
“soa” cuğab ŧa su aŧtə?

5 Əks mənalı cuğabırdır unka.

san	_____	salaxe
çiqə	_____	qət
həldə	_____	pışkanda

Kətşi qalçad

I hissə

Kone vəhdər Kətşi bitində zıtabırır vixə kinajır qalça, incamız, sumoğ, pəyram vəqtarşəmə. Sa dalığırduru mixilli hazırılığ kitarmə. Çoz halam luquvsox totux hine kxad rısyə yəqkitarşəmə. Nuba-nubilli əməcə kuiyə kxa yətiymə. Hana cəhrər zəkuiyə mısır zarkitarşəmə. Hinə mısırdırış həm tozu, həm çin, həm arağac zəktarmə. Çini mısır niki üstür qal kuiyə, rafırdırır pekitarşəmə. Tozi mısır karkır kuiyə vaxtarşəmə. Çini mısır qajğandırır aşılkuiyə, qalçe çeşnir atfi rangırdırı görə şixivtarşəmə. Hə mısır vəqkuiyə karkırdır dūskuiyə qala fisəx totux qali qabağıllı hündürüllü cərgamilli xəcilqitarşəmə.

Sa qə əstigallı mikilgalantın kula hədmi: çinəğui kanıqıllı, çinəğui gusullu hinə qale tozu filarmə. Luxand qə kucu tıvyə vərəngəlan laxşarmə. Hana qale kanıq inçeri kanıqıllı şiriş kitarmə. Şiriş qala qilorun hər çağız itirkuisun zəklaansi liyə çimizkitarmə. Şiriş qisəx totux qala qili cəxşitarmə. Pşoa- onğ vazır lantını qalça qiyə mikixıllı kitarşəmə.

1 Zərər boştuğur ya cümlə təkuidə?

- Hə qalçad həkim kətşi zıtabri bəzəgmə.
- Hə qalçad yir kuçar cəkığtarmə
- Hə qalçad qonşu pe ləkıarmə

II hissə

Kətşir sam cürə qalça vəqtarmə. Hinə qalçadi zuvol Pirəbədil, Ağgöl, Min bir gül, Qollu Çiçi, Karvan, Nizami və sam- sam cürəjit aıtıjmə. Sa qalçadi içir ən ixer vəqirdə Qollu Çiçi qalçamə. Düzmə, sa Qollu Çiçi qalçı zu Qube Çiçi soe züvilli tıvqalım hə qalça ən ixer vəqri cigəşim saji Kətişmə. **Sa qalçar ən dənə puşa qol, ən ixerim puXu qol təkəarmə.** Hanımzağılı hini zu Qollu Çiçi cıarmə. Qollu Çiçi qalçe yoz yadam yəhiz sa hələm təkəarmə. Də qalça vəqirsu ən dənə pşoa vaz, ixer luvsunum zək vizırır vəqui mıkıxılkitarmə.

Zınasa kui rişilirzu ləkiri ciheziri içir ən ksan, ən bahalı cihez Qollu Çiçi yə Ağ Gül qalçadmə. Konadanıllı yeşşini də hədətirdir həkim Kətşi cəməhəti yaqqıntarmə.

Çini mısır – qalçe tuur ziçri mısır.

Karkır - tu ziçirsu həzir kui mısır.

Arağac – hər kuli gusullu qalar latışfi-taltışfri lok zarlı mısır.

Hələm – qalçı bugrullu ləkiri naxışdır.

2 Ləkui cuğabırdır düz unkuiyə dəftərir sizəylun.

xırız - xırız

suvaj - şuvaj

kına - kına

miqel - miqel

hürsab - hüssab

həyardə - həyardə

işer – inçer

3 Mətni ikinci hissər zərzar rangıllı ləkui cümle mənə izah keylun.

Dövləti Rəmzidir

Hər ulke hənəne bayrağ fəkoarmə. Hə bayrağırdırım cürəbəcürə ranglı parçaşılı əspitarmə. Hinediri çxi-misi valım fərglijmə.

Azərbaycani bayrağırdırım pşoa rang tuijmə. Hər rangi hənəne sa mənə tuijmə. Ən üstür tui zərzar rangi mənə kin türk xalqırdırışılı sar çirivalmə.

Urtar tui žima rang inkişaf kiri demokratik, müasir Azərbaycanu sa işarəmə. Ən kənig tui rang Azərbaycanir aŋti bitin xalqırdırı din İslam valmə. Pşoa ranglı bayrağ kire dövləti rəmzirdiri sajmə. Bayrağ dövləti rəsmi iclasırdırır, prezidentirzi görüşürdürür hanam idmançinzi qalib kabığsın, hozi fə dövlət təmsil kiri qoqi hine bayrağ qaldırımıskitarmə.

Hər ulke bayrağışkili çınardə hinəne gerbim fəkoarmə. Azərbaycan Respublike dövləti atributurduruşılı sajm gerbmə.

Kire gerbir ink güşəli ulduz, hini buğur gəğgi pşoa ranglı bayrağı şikil, kənig tərəfilli palıd yarpağ və sünbül yerləşdirmişkuijmə. Tən urtarım žima rangılı çice mizibir tuijmə. Ümumiyyətlə kire gerb qalxani uxşaşijmə.

Gerbim bayrağıçcını rəsmi görüş keçirmişkiri cigəbirir, dövləti binayırdırır, sinifi utağırdırır himnişkili çınardə xəçilqitarmə.

Gerbir ləkui palıdi yarpağ ixə hümür tuival və möhkəmval, sünbül ulkar tui bolluğu sa işarəmə. Urtar aŋti çice mizibir “Odlar Yurdu” Azərbaycani, ink güşəli ulduz konallı türkirzişili yeşşini sa sinvolmə.

Eşi pşoa dövləti atributu bitin azərbaycanlinzi hanam cürə ulke hədminzi hərmət kitarmə.

Bayrağ – dövləti rəmzmə.

İslam – Kire dinmə.

1 Bayrağır tui zarzar rangi mæna yaza?

- A) Müstəqilval B) Dañvakarval C) Türkçülügval

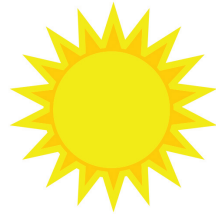
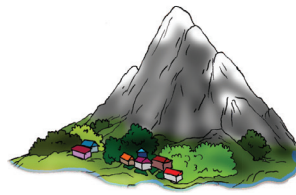
2 Mətnir tæ sualu cavab qovi?

- A) Bayraq dövləti tæbirdirir qaldırmişkitarmæ
B) Kire bayrağır tæ rangıdır tuiji?
C) Kire bayrağı ixeval yæ gengval çuñonji?

3 Dəftərir cədvəl çəkmişkæ. Ləkui çağabırdır sa hecalı, ku hecalı hanam pşoa hecalı cuğabırdır cüræ kuiyə sizæ.

Ķun, qafın, pişæ, qiləbar, miğaçil, çişæ, unĳ, xu, maqæ, zarzar, kuşkula, maqal, ung, muşkula, dahar, incamız, çer, ĳulla, lompartım, mıda, çæ, ixçikin

4 tæ şikili zu sait sasılı, tæsi zu samit sasılı çaxşirqoa?

Şahid Rufət Kəlbiyev

Rufət 1973 – cü üsi sa qi şuvaji qə İbrahim lıgıldi ailər cini kağıdmə. Hu misi vəhdə sakit, tərbiyəli sa h y lş m . 1980-ci üsi sentiyabr vızırır Kətşi orta məktəbi 1-ci sinifir zaxıdmə. Məktəbir l kuvri vəhd r Ruf t ixer f al hanam v t n p rv r  qıdm . Soveti d vr r d rsligirdirir armaninzi haqqır sizjıt l kuvtorun hini unqumullu y ş m . Hu hin gallı armanı kire duşmanval başta  eş m .

Orta məkt b tamamkuis x totux Kalar t i 103 saylı peş  məkt bi **traxtrist – maşinistval** l kuvujm . Hini hin  məkt bir l kuvtorun v t ni miç  q bir  axşijş m . Hu v t n qorumuşkirsu kuis x darıxmışk eş m . H n   s m peş  məkt b tamamkui h l tilli Milli Ordur hin ni zu sizir ekuid m .

1992-ci üsi may vıziri axırır hu Milli Ordur xıdm . Sa ku vaz Bo ku t lim la tıg s x totux k n ll   n c bh r xıdm . Hin ga c bh r ixer qızgın muharib  k eş m . Ruf t  aqi b l g m F zuli istiqam tir armaninzişkili vuruşmuşk eş m .  in  gij  vəhd r Ruf ti hozi b l g r t i bitinirzi h rm t qazanmışkui. Bitin d y ş rd r Ruf t h miş   n qabağır vuruşmuşqıdm . Hanımzağılı komandirirzi ho ur zoa hine igidvalışılı sizi m ktuburdur karkuid m . D y ş r t i m ft tir hini taşıkui

igidvali görə kuni-kçi zoa lajquidmə.

1994-cü üsi yanvar vızırır Lələtəpəx ixer qızğın döyüşürdür koeşəmə. Rufət gənə sa döyüşür qabağır vuruşmuş qıdmə. Yanvari 26-i qə hasım döyüşürdüri çinəser Rufət duşmani gullar tuş kayə, qəhrəmanvalıllı şəhid qıdmə. Hu soe qəbristanlığır dəfn kuidmə. Hini likuvi Kətşi orta məktəb həkişkili hini zıvillimə. Hər üsi yanvari 26-i qə hine büsti qabağır hine anımı qə keçirmişkitarmə. Hine anımı tədbirdirir məhəllimir, şagirdir, dövləti idare işçin, Rufəti kilin sam hoftur miqel hädminzi iştirak kitarmə. Şəhid Rufəti zu heç fəğa şiri yaftaşılıllı kurpəundədımə.

Şəhid - vətəni, torpağı, milləti kurar hənəni fəda kuidu.

1 Rufət Milli Ordur fəğa xi?

- A) 1992-üsi sentiyabrır
- B) 1992-ci üsi noyabrır
- C) 1992-ci üsi mayır

2 fəğa cuğabır “o” fərqli tələffüz kiriqoa?

- A) Kona
- B) Qurqor
- C) Oranqutan

3 Mətn hissədirir pəkuyə, hineduru zu gəfə.

4 Mətnir zərzar rangır ləkui cuğab izahkeylun.

Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır

1 Ləkui cuğabırdır nöqtədi cigə əlavə kə hanam hə dəftərir sizə.

Ber, xortumullu, meydança, kıza.

1. Abi vişə dib yeğirsu taza ... tıvi.
2. Fili xıu ... şularmə
3. Həylapalan çivirsu ... unkurqomə
4. Mıdadi kallar ... geşirqomə.

2 Tə boe cuğabır çixiğozu hərmət taşixkirqoa?

- A) Çixiğui sifətir laftıbijdu torpağım tıvtarimə.
- B) Çixi vişə kulgam, çixikoarmə.
- C) Çixi tiki buğaz zəqtarmə

3 Nöqtədi cigə həfirdir əlavukuyə dəftərir sizə. Də sasırdır sait, yadam samitqi muşukeylun.

q... m, faraş...am, piş...ə, toq...a, tasm..., lü...ət, mə...əllim, filo...
of, cə..., şulo..., ç...val, kıza...dərə, maqal...ırış.

4 Azərbaycani bayrağır tui rangırdır düzgün muşukeylun.

- A) xırız, miçə, zarzar
- B) zarzar, sıb, maxagula
- C)zarzar, žima, sıb.

5 Musod ləkui cuğabırdır cümlədirir kajğeylun.

Ķulu, haqallı, Mingəçevir, ptaşkan , cuğab,
laftakıidu, maylın, dahar,ənzirdərə

6 Biligi qə kire ulkar t̂aga k̂oar?

A) sentyabr vız iri 1 –ir

B) Noyabr vız iri 9-ur

C) Sentyabr vız iri 15-ir

7 “Vətən” lisim siftə kin ya başt̂ak̂oar?

8 Žuvol hanım düzmüşkə ki, hinediri sifte ĥərfirdirişilli “vətən” cuğab vax alınmışk̂oa.

Əziz, Tərլan, Vaqif, Nizami, Əhməd

9 Qalça t̂eldirir k̂ajbığtar?

10 Rangi žuvol t̂aseduru uxşaş qoa?

zarzar

limon

žıma

qarpız

k̂uşkula

žoa

sıb

k̂ıza

x̂ırız

pamadur

11 Azərbaycan Dövləti rəmzidir lişə. Hed t̂el k̂ajığtar?

Dədə

Nizami vi koksux kîfir-kîfyə,
Laçıxkii aĉĉuvi vi koksıx kalla.
Məhsəti dərd- qəmir zəkilsəkorın,
Kulomzır vişkoli ixəkuı hala.

Babəki igidval viş tòmputxujmə,
Xaqanı ux sizi ənvəli şeir.
Bəs çina ay dədə, bəs çina vi kol,
Kalla zikinkirji, el-ubi ya sir?

Hər çinə qəzəlir dahi Fizuli
Tək ve təmiz eşqi abidə tuidə.
Cine ən həyardə ən qinirgozi
Ancax ve şax qamət qərar çipxuidə.

Leylu hoŋur dədə ixer rijizqi
Məcnunum vişilli uzağ çəpətti
Nofəl pəhləvanım ux güvənmişqi,
Inqım vı aŋtondə çişə çəşpətti.

“Dədə!” çiri-çiri kidu xan Kərəm,
Əsli qinirvalım vişilli tui.
Eyvazi lap ungui çixtarşə vərəm
Viş cürəkörşunu hə laşki yuvi.

Hala Qoç Koroğlu çirəttimə yə
Hu zu li cənagavər tuidiyu bəs?
Hine maylın nərəm, avazım, sasım
Ve xoş laylaşılı vəqujiyu bəs?

Rəhim Alxas

Nizami – Azərbaycani XII əsrir yaşamışqı şairirziş sadu

Fizuli - Azərbaycani XVI əsrir yaşamışqı şairirzişmə

Xaqani - Azərbaycani ən sifətə poema sizi şairmə

1 Uyğunluğ unka

1.	borş	A.	Bıyi yadam dəde dədə
2.	carş	B.	bıyi rışı
3.	əjə	C.	dəde rışı

2 Nöqtədi cigə uyğun hərf sizə:

İN...el, quju..., ...üğün, nu...obız, d...mal, ...acın, kul...a, mizə..., ...andır,
kar...a, mi...ez, ...îqez, mu...rad, hala..., gila...ın, ga...ar, ...açal, qar...
qızğ...n, ma...agula.

3 Ləkui cuğabırdır düz siziyə hanam hed cümlər kaçırqeylun:

mizqə, mohuz, qırx, qanğut, lahand, pıtgidə, funbol.

Kilival

Sar-çinəğu ixer bijikui ku kili çinardə kurar lıki. Mıdadırılı, inkadırılı, maşadırılı lafiriyə çinə səhrar laçpıxni. İxə kuri kilinzi çinəğui ung sıxmışkiri çaxşı. Kili kefi açılmış yaxkoa liyə, tui kili hini gardanılı sa qarmaz itirkui.

Çurzvalışılı hal tamam qival dənəhiyə, kilişilli qarmaz qini kili qumi gus “ Kirağ ən ksan kili as sa qarmaz itirkuişəmə” sizyə, kilişilli “va as çina itirkui?” liyə, sorşunundə koar kui çaxşı.

Kilinzi tamamkonundə səyahət kitorşunu qarmaz qini kili sinilli **qumi burulğanır** zıki. Birinci qarmaz

itirkui kili küməgvalu kağı. Qumi burulğanı hu içəri çizəkləkorşunu kıl vixəkuiyə hu qaltırvi. Qarmaz itirkui kili hu qaltırval zağiyə, qarmaz qini kili çinə kaçını gus vızilli “Kirağ e ən ksan kili zı kilivalışılı qutartmışkuişəmə!” sizyə hasım sa kili tuizağlı Ğuşaru şukur kuişəmə.

Kili qutartmışkui kilu də cuğabırdır qumur vaa, kaçınır plordur tırənkuğyə hinəşilli:

- Yə uxur qarmaz itirkuisım “ Kirağ ən ksan kili as sa qarmaz itirkuişəmə” cuğabırdır qumur sizijşəmə, kirağ qumi burulğanılı qaldırsın “Kirağ e ən ksan kili zı kilivalışılı qutartmışkuişəmə!” kaçını gus sizijşə də yazaqi iş sorşununkuju? Liyə sorşuni.

Kili xəkinyə:

- Va as qarmaz itirkuisim hafşkində qumur “ Kirağ ən ksan kili as sa qarmaz itirkuişəmə” cuğabırdır sizşəməki, kulaki hə yax toşqûi kôa, burulğanıllı qaltırıvsın “Kirağ e ən ksan kili zı kılivalışıllı qutartmışkuişəmə!” Kaçınır sizşəmə ki, kulaki kire kılival daşqəsi. Kire kılival həmişəlig yax kôa.

Qumi burulğan - qumlağır kulak əsmişkorşunu zoşkolu uzanmışbiqi sa tozlu burulğan.

1 Kili tui kılı çna qarmaz itirkui?

2 “Kirağ ən ksan kili as sa qarmaz itirkuişəmə” cümlə izah kə.

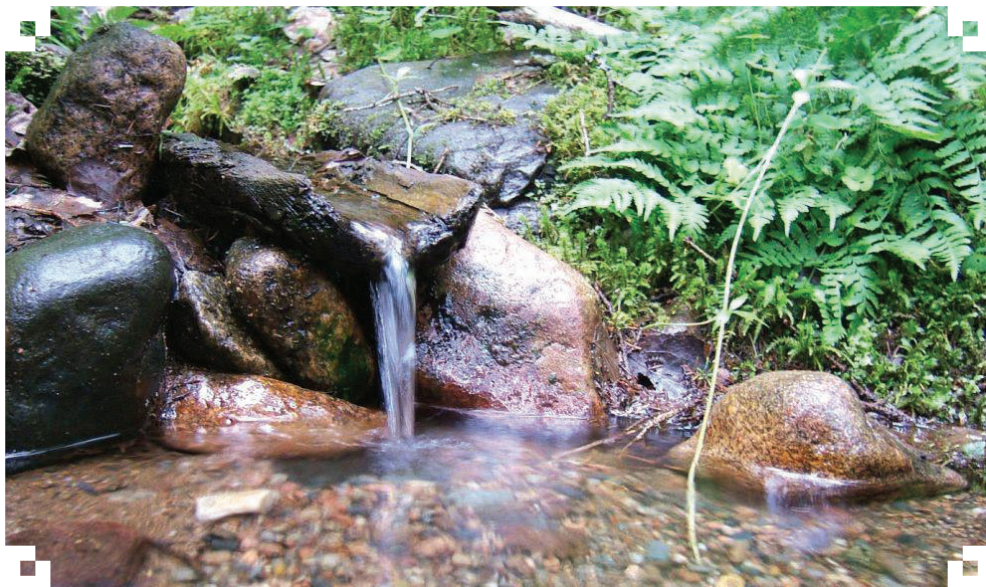
3 Mətnir zarzar rangır ləkui cuğab fə cuğabişkili əvəz kininkuidə?

- Qumi soruğ
- Qumi qasırğa
- Qumi bat

4 Mətnir ləkui qarmaz, kaçın cuğabırdıru miqel cuğabırdır unkuiyə hə cümləd dəftərir sizəylun.

Gubuldi x̄u

I hissə

Mixir Amil x̄oŋtur əmi bini çixi. X̄oŋtur bina Çirgi dumali aşə. Çirgi dumali bini Xileri ink çuvri cigəbiri üstür t̄uijmə. Qəŋtığa bəre vaxt kiçir dumalışkolu zencəkuiqoşə. Amil ḡoŋtur əmi Amiliş li ki, zayə kiçir arxajışkolu qalŋıq̄ui çıq̄alır. Amil yokuri-yokuri kiçirix zaxi. Hinə tik yamaj cigə kiçirix hoŋŋon xki –çəpi ki, hinu x̄u yiği. Hinə miqelir hinu sa mız zabıği. Yokui mışamıx laxi. Çibızıyə x̄u şuli yiği. Sa xob x̄u şuvsəx totux sa x̄inıllı sa təhər ula kaği. Hinəş hə x̄u şuvunqəŋt̄i. Hana hinu zaği ki, mışami bugrur t̄ui kaçındırı rang x̄ırız aŋtə. Heçcə başta q̄ində kiçirim nəşkuyə arxajır kaği.

II hissə

Bərəx totux hini əmiş soşini ki, yə tatan kiçir çıqalkorun asır x̄u yiği. Oqu kanıq sa mış qoşə. Asır hinə mışamıllı x̄u suli yiği. Yə hinə xınışılı sa xob x̄u şuvsəx totux, iş hinə xınışılı ma şuvunqəŋt̄i. Hinə hınıllı sa təhərdə kize ula kakuiqoşəmə. Əmi Amiliş li ki, hinə xınış Gubuldi x̄u çitarmə. Hə x̄u ixer zuvunkoarimə.

Kətşi sui buğrur ixer inkad sam mışırdır t̄uijmə. Hinə inkabırdırı x̄ınıbırışılı Dam-dam inkə x̄u tamlı hanam durujmə. Dam-dam inkə mikır, muqozi dibir sa gubuldi x̄ni mış aŋtidəmə. Hə x̄u zizindirir kaçın t̄ui hədmu ixer ksanjmə. Hinə xınışılı soe cəməhəti şöe qıçarır çalfiyə hinəşilli hər qə əstiga umza çıxar sa istigan

Şularmə. Hini zizindir aŧti kaçındır erpilkitarmə.

Kətsi sor gubuldi dəhnər gubuldi x̂u aŧti sa miş t̂uidəmə. Hinə dərər aşılbığsın gubuldi x̂ni ula kaçoarmə.

Gubuldi x̂iniqilli cürə şire sor yongul x̂u t̂ui mişabırım ixerjmə. Hinə mişabri x̂inişilli ĥədmi çuŧton şuvqalım şax̂ zilarimə, yopxul kitarimə. Sa mişabırış Toŧturi ayağır, Rozur sam Ćə yuvur cigə t̂uijmə.

Gubuldi x̂u - Kətsixilli havar alkuı müalicəvi x̂u.

Xler – Kətsi soaqqilli musod cəməhəti çuvri cigə.

Miş - antıllı qi x̂u qalŧırkuı cigə.

1 T̂a cümlə düz qovi?

- Gubuldi x̂nır kze ula t̂açoarmə.
- Gubuldi x̂u şuvsun ĥədmi mikir zıtkuıval t̂axkıtarmə.
- Gubuldi x̂u mişiçini qalŧıraçoarmə.
- Hə x̂u umza çix̂ar şularmə.

2 Uyğunval muşukə.

1	Lövhe, qlobus	A	məhəllim
2	Çanta, məktəbli əgni	B	sinifi otağ
3	Jurnal, qələm	D	dərslig
4	Mətindir, tapşırığırdır	E	şagird

3 Lajqui ĥərfidir unka.

t...p, miki..., x̂..., q̂a...a, şs..., ...uloz, şu...am.

Yik Ŗsi

NŖhi hŖyvan vaqqındavalıllı gŖxkŖeŖŖ. Hine yik Ŗi, ku riŖi aŖŖ. Gadadi halam yŖ mal vaqqındŖ, zŖa tui pıtkidur zŖe dalıg yŖ ađartıŖkili mŖŖđul kŖeŖŖ. Hozı bnii Dađını mıdar, kinaji yatađım HŖsrŖt babe peri kolu aŖŖ. Hoz ixer firŖvan gŖxkŖoarŖŖ. Gadad kŖxkiyŖ, zŖoa-cigŖ kui vŖhdŖ kađeŖŖ. DŖdŖ-bii hŖr Ŗs ŖinŖ Ŗu enđ kuiyŖ, zŖoa-cigŖ kui. HŖr evli kui Ŗu sa sŖrŖ halamım tapŖırmıŖkui. Amma buto Ŗixival NŖhi kireŖŖ. Gadad evli kui sa-ku ŖsŖx totux Ŗxi gada zŖoa cer-cer kakui ŖaxŖi. SŖ qŖm NŖhi xinimkiriŖ sorŖsuni ki, du Ŗi Ŗina cer-cer zŖoa kakdu? Xinimkiri li ki:

- A lıgıld, Ŗilzu kirŖŖıllı cŖrŖ kui yukqomŖ.

NŖhi yikistŖ Ŗi hini kolu dŖrŖkir Ŗekui.

Ŗil bitin hini kolu kabıđsŖx totux hŖrđoaŖ sa i lođmısır lŖkuiyŖ, hozıŖ li ki, hŖrđui hŖrŖrđui kutaŖ Ŗi mısır luvi-talvi tŖŖđqŖeylun. Gadadi heŖ sa ŖziyyŖt ŖŖkmiŖkunda kutaŖ Ŗi mısırdır tŖŖđqŖuiyŖ biyiŖ lŖkui.

Də əl Nöhi hoziş yik loqmısrıřılı vâqui sa çotu ləkuiyə, lişəmə ki, həki də çotu t̂əq̂qeylun. Siftə şsilzi tək-tək çotu t̂əq̂qirsu əlləş kuiqalım, hozi hə t̂əq̂qirval gəşğətti. Hana şsilrzi bitinirzi çinardə hə çotu çuŧton luvi-talviqalım gənə hozuş hə t̂əq̂qinqətti.

Həkan çxi şsi çotu biyiş ləkuiyə hinəş sorşuni:

- A bii, uxur şirəş ya çiri yukval?

Nöhi şilziş li:

- As kişəmə ki, zur yik şsu sar çinerziş cürə kui yukqomə. Zur cürə biqiqalı sar çinəgozuş taŧan tək-tək loqi mısıriccını dax məhv kuidurmə. Amma zur çinel t̂əbiq̂qalı loqi mısıriş qi çotuccunu möhkəm kuidurmə. Heç kişəşim suru heccə kininkuijimə. Gadadi bii lisəx topçaxniyə, çinel xoşbaxt gəxkui çaxşi.

Biiyinzi cuğab: Guj çinel t̂uijmə

Çotu- p̂xu-zək zarkui mısırişılı qi inki tikə

Loqmısır- incamız ləqirsu zarkui mısır

1 Bii çina siftə gadadiş hərgoaş sa zarkui mısır, hanam buto mısırdır təkə-tək t̂əq̂qirçekirsu ləkui?

2 Cəlili xilağa çətin tapşiriğ sizi.

- “Cəlil”, “tapşiriğ”... muşukiri cuğab.
- “xilağa”... muşukiri cuğab.
- “çətin”... muşukiri cuğab.
- “sizi”... muşukiri cuğab.

Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır

1 Bölmər ləkui məndirişilli istifadəkuyə cümləd tamankeylun.

1. Kili azır qıqalım dənəqomə, düşman ... qıqalım ixerqomə.
2. Dədə şeirir ... söhbət açılmışkuiqomə.
3. Gubuldi xınır ... ula təkəarmə.
4. Yik şsı mətnir əsas ... çinel tuival ifadə kırıqomə..

2 Sa bölmər likuvi məndiri təsəşilli vi xoşu kağı? Çina?

3 Cuğabırdırır lajqui hərfidir ciger cəfyə dəftərir sizəylun.

Mık...r, ...öz, qi...əd, kula..., ...ulok, m...qal, q...la, kar...a, ...uval, tara...,

qa...a, ...işəd, tunbo..., qaran...uz, çico...

4 Ləkui hecayırdıru əlavə hecad kaçıxquyə sizəylun.

Nümunə: kı – kıtır

kı, mı, pi, da, mi, lafta, ko, bi, dol.

5 Tələffüzür “he”- yə, “hi” –túi cuğabırdır cədvəlir sizəylun.

he	hi

6 Ləkui cuğabırdırır lajqui hərfidir unkeylun.

Hə..əl, Mıd..., ..ədmi, Çu..al, Pəy..am.

7 “Ailə” bölmə r likuvi məndir kulluqeylun hinə məndirilli misal çıkakuiivalılı sure fikirdir çıkə.

1. Ailə çim kuar?
2. Həyə l yə dədə-boe münasibə tirdir çim kuar?
3. Rı şı yə şsi münasibə tirdir çim kuar?

8 Lajqoi hərə firdir əlavə kuiyə cuğabırdır dəftərir koçurmuşkə.

Ki...i, ...nka, mid..., çela..., zı...ığ, ...uqoz, gaza...

9 “Kilival” lisi n yə baştakuiqoa?

10 Uyğunval muşukeylun.

1. dalıgu vər diş kirval
 2. xəkindəval
 3. kanık-gus kirval
 4. paşman kuival
- A) şad kuival
B) zatırbızıi važžındəval
C) dalıgış xoşu kagval
D) yazaqi unkurval

11 “Yik şsi” dər sir bi şilzu çim nəsihət ləkui.

Psı yə Şir

Sa Psı, sa Şir əlbirfiyə,
Çipxui kizə tədbir kuiyə.
Razı biqəfti pekirsu,
Dalıg aĉĉiği sar çinəsi klistu.
Cırmağkui, kakakui, ĉiği,
Sar-çinəsi pıməxinar liqui.
Həhinediri taqətişilli ĉiqui,
Hərdə çinə tərəfir ĉikii.
Pişlu uzaxıllı zaği də ģalət,
Muģuqi ki, qoyui heç çinəse taqət.
Kabıği, ov ģuvi, qaməştə çəri,
Həsərətilli hed dalıxıllı ləkişi

1 Şeirir ləkui ģəyvandiri xasiyyətirdirişilli çika.

2 Çinə görə Psı yə Şiri sar çinəsi pıməxinar liqui?

3 Yirtıcı h yvandiri i ir  n bijd  fad ?

A) psı

B) pi l 

C)  ir

4 Kiz ş  ina ix  t p yadam kili pulor  itar?

Kulli yaqqın

Psı h m mıdar, h m me  r t kui  n v h şi h yvandırılı sad m . H  h m ink  iniy , hanam lıka  iniy  ya amı koarm . Psı kinaj  i cig lli hine yuvar la fiy  a  ibtarm . Fara lıksunu h  mi elli ayılmı fiy  hin nu yem gix katgui k arm . Psı vatırval kire h k m ti qada an kuijm .

5 L kui c ml dirilli zu mu ukiri cu abırdır unkeylun.

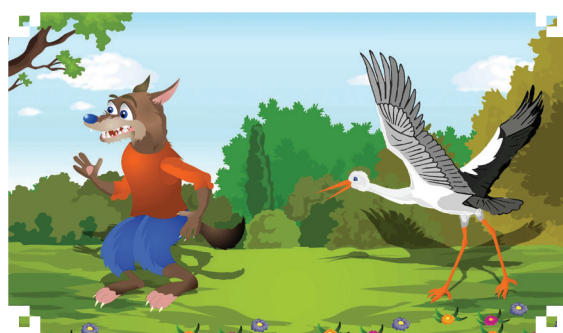
1. H dmi t uidm  h dmi illi ksandum ,
H dmim t uidm  h yvan hin qilli ksand m .
2. H qıl ya ır va, kallar t koarm .
3. Ungumi h n ne kili unktarm .
4. Cin  ayaz  i, un  xi, la taxi  ebir kur ini.

6 M tni m zmun va uxur za isediri kili  laq l ndirmı k .

7 Ki cu abırdır y  sad  c ml d d zgin sizri.

8 Va mıdar ya amı kui mide zitanı illi sam mide k ldiri illi sa misi in a siz .

Gra yə Durna

Sa Gra aş. Hə ixer nəfskir aş. Hini ləkılki ovi lıka inkimzirişkili çınardə zinqireşə. Gənə sa qi qə mıde kallar halamıllı likii važžını sa tək çuval ləkılki. Gra tukolu-sakolu ləkpişi-təlkipsi, heç kıla tönündəsu arxayın fiyə çuval zəbukuiyə, mikirixilli qandə çaxşı. Hini çixi- çixi tikət ink qarşığ zinqir çaxşı. Sa tikə ink Gri buğazır zəlquiyə yežžini. Gri çuftton əlləşkuiqalım ink buğazıllı qaltırınqətti. Hine kılival pti qabağır kaği. Hini nəfəs çətin tıvur çaxşı. Ma hinəş katinbıqətti. Sinilli hinu miqelillı uçmuşkui sa Durna zabıği. Gri çinə həlillı Durnax saskuiyə hini miki kiğijit çiki. Hana Durnu hecə kiri çaxşıyə li:

-Va zı kılivalışıllı qurtamışkuiqalı e hömür tuiqıdan qə yə ux hürmət kirijmə.

Durnu Gra ixer yazığ kabıği. Hini Graş li:

- Yə, ux küməgval kirijmə. Durni hənəni ixə dimdig Gri buğazır zəlşiyə ixer əlləşix totux ink qaltırvui.

Sa üs lattıksəx totux sa qi şuvajdə qə kəvvi unkum zaşxoeşə. Durni koar dugunkuiyə inke kula qiçe arar važžineşə.

Kula pişlim hə uçmuşkui vaxrəttişə.

Gru Durna sa günar zabıği.

Hini sa üs səqillı qabağır ləkui cuğab kulluquiyə

inkallı dəxirkuiyə pişləd xitqı. Durni can qurtamışkui. Gri Durnaş li ki:

- E ux aitti canı borc yə laftuqşəmə. Durni hinu ixer alıxşkuiyə hinəşilli ayrılmışfiyə həhnəne kurar uçmuşfiyə pxi.

Durna – uçmuşkui, fəsili görə hənəne cigə şisxiri vixə dimdig tui çxi quş.

Gra – yırtıcı vêşî hêyvan.

1 Bıyınzi cuğab: Ksanvalkuiyə dəryahır fatkuiqalım əvəz daxijmə.

- Bıyınzi cuğab izah keylun:
- Cürə ksanvalu aid bıyınzi cuğab lişeylun.

2 Ĥa cargar tui cuğabıdır hêrtel çxi hêrfilli siztar?

- A) Kacın, Qoşqar, Hacı
- B) Azərbaycan, Rüstəm, Kənan
- C) Mehriban, Sevinc, Mıda.

3 Ləkui cümləd tamankeylun.

Durni Gru ksanval kuişəmə, hanımzağılı ki,.....

Gri inke kula qiçe arallı Durna qurtartmışkui, hanımzağılı ki,.....

4 Mətnir tui zarzar boşluğur musod ləkui cümlədiş tadə uyğun kakuiqoa?

- Gra yaşamışbiqəttişəmə.
- Gri yaman hêşikiqoşəmə.
- Gri durna qinşəmə.
- Gra klivalıllı qurtarmışbiqi.

5 Mətn düzgün , ifadilli likuveylun.

Şir yə Nukur

Çinə qə inqer sa Şir vişi kani k a c i b e ş ə . Sa Nukur hini üstür a c i f y ə , t u i k o l u - s a k o l u a n s k i r i ç a x ş i . Şiri f a ç f i y ə N u k u r ç i p x u i . N u k u r i h e c ə k i r i ç a x ş i . Hini , Şiriş li:

- Va zı lajbuq qalı yəm uxur ksanval kirijmə. Şir Nukuri cuğabıx xəpkini. Ancağ hinəx ləşkundə lajbuqu.

Sa qə Şir tabır ləkilki. Ciftton yakuiqalım, tori mısırdır fəqinqətti. Hafşiki Şir vargucullu nərildəmişkui çaxşı.

Şiri nəhrilti kii Nukur hənəni Şiri kolu çatfırmışkui. Nukuri Şir lıki tabi tori mısırdır şlozurdurullu çigri çaxşı. Axırır Nukuri hə hoftton çigi ki, hine mısırdır faxki. Şir tabıllı qurtarmışfiyə, Nukuruş li:

- Ay Nukur, hinəga zı vix xəpkindəşəmə ki, Nukuriş bəgəm Şiru küməgval

kinıuiju, va lişkuiqimiş Nukur ciftton misi biqıqalım hinəşim Şiru küməgval kininikoetqimiş.

Tab - ziyaxar hıyandır ci xirsu hıjət.

1 Musod ləkui cümləd doğru yadam yanlışvali görə şiqüiyə, hinediri qabağır ləkui xanadırır sizə.

- Şiri Nukur qinşəmə.
- Şiri Nukur qutartmışkuişəmə.
- Nukuri Şir inandırmışkuişəmə.
- Nukur Şiri qurtartmışkuişəmə.

Ƙulli yaqqın

Dələ adətən meşər yaşamışkui, qaj ixə, tükli həyvanmə Hə əsasən palıdi qoza qiniyə yaşamışkooarmə. Meşər palıdi vişəd ixer řaküise səbəbkari sadəm Dələmə. Dələ Palıdi vişər aĉĉifiyə, bijiqidan qoza qinsəx totux ĉencifiyə antırdırır qoza qamaşkitarmə. Hana hini hine cigə kuruqinkiri. Sa müřřətix totux dəli qamaşkui qozad ĉaxşiri cücərmışkui. Cücərmışbiqi palıdi qozaşilli ĉat palıdi tingirdir həməl kəkooarmə.

2 Mətnu uyğun bii cuğabırdır unkoeylun.

- A) Qandəsi üstür dost biqidur sa üs qollu vařřıntarmə.
- B) Kili kilişkili tən koeřakoa.
- C) Tupalışkili katkuiğui xili kirival řompuxtarmə.

ELAN

26 dekabr kire məktəbir səhət 12:00 “Cini řui Azərbaycanlinzi sa kui qə”, “Taza üsi” həyidu aid tədbir keçirmışkirmə.

Sa tədbirir bitinirziş kankudurmə.

3 Elan ĉinəx ləkitar?

Pıxra yə Pşi

Sor tui çinə lıgıldı sa pşiyə sa pıxra vaqqındeşə. Pıxra hərqə əstiga tçoçfiyə halamxerişkili halami dalıx antır koeşə. Sandırır halamxeri halam kuçar çıkağsın bıla, gra kansıvılıyə qaravul kireşə.

Səhbi pşilli hər qə astigallı çaxşiyə mikilgalantını cigə nəşkireşə, bar taşmışkireşə. Sa qə Azqari pşiş li:

-Ve baxt inki gus tomə. Ve ciger sa cürə pişi biqıqəşin çoxdankılı xitqıui pixidəşəmə.

Pişi sorzını:

-Çina xitqıirdəşə?

Pıxri li:

-Hanımzağılı ki, va heç sa dalıg kırıqoyimə. Zı əstiga tui mıkıllı halamış kóarmə, sanım zöe qaravul kitarmə. İş dalıgi üjünnən sa rəhət nəfəsim tıvunkıuiqovimə.

Pşi li:

-Ve cuğabır dab qovimə. Ancağ yə žili kundəqalı, va ya kújalkirjiqi as muğatimə.

Pşi – bar řaşmıskirsu řədmınzi kájbiğrii řəyvan.

Araştırmışkirval

Pıxri pşış li cuğabırđır düz li?

Ve cigə sa cürə pşi řabıqğəşin çoxřan xıřui pixidəşəmə.

1 Pıxrayə pşi haqqır əlavə məlumatırdır unkeylun.

Kulli yaqqın

Bitin sizirğozı əsər siztorşını müəyyən fikir likuvurğozu çatırmışkiri yukoarmə. Məsələn;
Çiri yikui ki, vətən qorumuşkirval lazımmə yadam řədmınzi sar çinəğü ksanval kirival lazımmə. Əsərir ifadə kiri əsas fikriş əsəri ideya çitarmə. (yəni müəllifi likuvurğü çatırmışkiri yukui fikriş ideya çitarmə)

2 řa bii cuğab mətnu uyğun qoa?

- A) Ksan qe dost ixer řakoarmə.
- B) Dostirzi ara ksan çiqalı ksanmə.
- C) Nəkid kilidu ziyarti düskitarmə.

3 Musod ləkui cuğabırđır nümunu uyğun cümlər kájğeylun.

arif, řab, inı, kaz, řui

Nümunə. Arifi sinifi kilinzu küməğval kuişəmə.

İnqerdu ixer arif řədmimə.

Qaraqızğın yə Qu

Çinə qalın maşar Qaraqızğını patşahval kireşə. Sa qə Bülbüli dalıq çinə Qu quşuş ləkui.

Sa **vəzifəş** Qu quşi ixer xoşu kaği. Loğalanmışkui çaxşi.

Çinə budağır çebi. Qu quşu likuvursu topxını.

İxer hıqqanmışbiqi, çalışmışbiqi hey,

Heçcə məhnişilli qalırbiğətti.

Quşurdur hinəxilli aralı çəpi, sasışilli xoşu kağətti.

Bəhəz dur xəpkini, bəhəzgozi lağ kui,

Qu quşi həfşiki biki.

Kabiği şikayətu Qaraqızğını kolu:

- Şah, vı hərtağa sağ yaxkoa, - li, - də vi zuyu çəjğırzadimə!

Va asır Bülbüli dalıq təkui, zı çebi budağır.

Likuvı hələtilli quşurdur xəkni, çəpi ixilli aralı.

Qaraqızğını li: - Zı sa patşahmə, Guşarıçcını e guj tuijimə.

Vi çir sasi əvəz yə uxur həyardə sas ləkirsu.

Vı Bülbüliccını taşixkirsu i guj laçcığındəjmə,

Ancağ Bülbüliccını nəgməkar kirsu va.

Qaraqızğın – Hündür mıdadırır tãkui ən çxi quş

Qu – Xınır tãkui, gardan ixə qazi ginəgi quş.

1 Mətnir zãrzãr rangır lãkui “vəzifə” cuğab tã cuğabişkili çininkuidə?

2 Sadə cuğabırdırışıllı sa misi dialoq qurmuşkə.

3 Mətnir tã sualu cavab qovi?

A) Qu quşu vəzifə lãkui.

B) Qu quşi kãz çuŧton kãar.

C) Qu quşi çaxşı mähni likuvri.

Muŧukirval:

Tã quşurduri kãz çeşyə bala tiriqtar?

4 Sar çinəsə əks mənãlı əlamət muŧukiri cuğabırdır unkeylun:

1) çxi

a) dar

2) hãyardə

b) misi

3) geng

c) ebəcər

5 Mətn hissədu pekuyə məzmunu aid sadə plan çipxiri.

6 Mətnilli sadə cümləd şiquyə hüsrxət qaydar sizəylun.

Ümumiləşdirmişkui tapşırığıdır

1 3 – cü bölmər vi ən xoşu ləkui mətn tādə? Ve fikir əsaslandırımkə.

2 Žu muşukiri cuğabırdır şiquyə dəftərir sizə.

Çixi, kácın, laftaxi, katkuidu, haftafa, zarkirval, tunor, vəqiz, cuğab, mukol, çıkırval, anskirval, misi, lompartım, şima, taltaquí, gran, ixə, gijə, lağa- talağa, qızılgül, tikan, mikir, pıt, top, təssi.

3 Bölmər ləkui məndiri içir qəhramanlıq mövzur tui mətn tādə?

4 Bitin cini tui azərbaycanlinzi həyid taji?

a) Taza il

b) Dünya Azərbaycanlinzi Həmrəylik bayram

c) 5 oktyabr Məhəllimirzi qə.

5 Cümləd tamankeylun.

1. Asifu məktəbir zaquí yikqoyişəmə, hanımzağılı ki,

2. Şiru nukurux ləşkiri yiqəttişəmə, hanımzağılı ki,

3. Psiyə şir pişləx ləkpişiyə vaşşınşəmə, hanımzağılı ki,

4. Pşi pıxru sərt cavab ləkoatışəmə, hanımzağılı ki,

5. Şəhid RUFəti çitton erməni basarkuidurmə, hanımzağılı ki,

6 Boe cuğabırdırış řadə “Pıı yə řır” mätnu uyğun qoa?

- A) Pıı mařallı ğolkui pıı, maře xəbər řüdi.
B) İxer nəfs ařığui mikir hər řaga zıtķoarmə.
C) řır inğer biqusun hini mikix řaqqal-çuqqal kilgoarmə.

7 Kəřı mıdadırır sa ħəyvandırış řadə řüidəvi?

- A) Gra B) Piřlə C) Ğırç D) Ceyran

8 Miğel mənə řüi cuğabırdır muħukeylun.

1. xoř ğandəval A) ħəl tamamķuival
2. řəřķuival B) inğixkirival
3. řurzurval C) aĉķuival

9 Uyğunval unķeylun.

1. ğırç A) üzmuřķui
2. balıĝ B) uĉmuřķui
3. qaraqızğın C) katķui

10 Musod ləķui cədvəli ĉinə sütunur zoe ħəyvandır, ĉinəserim vəĥři ħəyvandırı řuvol sizə.

Žoe ħəyvandırı řu	Vəĥři

Pan yaşır a ti baĒban

Pan yaşır lantını laxi sa baĒban ixer in er zaĒılı kul-ank zize a.

Sax lepi ya g n  hinu baĒır dalıĒ kiri yikoe a.

 oz cavan gadad baĒır kat uisu kabıĒsın, hozu zaĒı ki, in er ılgıld kul-ank zzi-zziya cig  n şkuiya tum zilet. BaĒbanı  gadadi sor uni:

- Ay aba, va ya dalıĒ kirival?

BaĒbani li ki:

Mıci tum ziletm .

- D  ux  inu bijid ?

Li:

- Sa tumu ullu misi mıci vi a qaldır uid m , hana ya h  peyv nd kirm .

İnqer ılgıldı niyyət yazaqı muıuqisəx totux hozi li:

- Ay aba, ve pan yaş at, tumuşullu qaldırkui çir vişə calağ kuiyə hine bəhər daxisu ixer hümür lazımkujmə, hanım zağılı də uxur daxijimə.

İnqer bağbani gadadu hasım cavab ləkui:

- Ay balad, yeziymə kin qandəsu, kinim yeziymə səx totux cini kağgozi qandəsu.

Rəşid bəy Əfəndiyev

Bağban- bar ləkiri vişəd yeziyi, hinediru calağ kuiyə leşiri hədmi

1 Muıukirval.

Îa meyve vişəd tumullu həməliir kaıoar, îa meyve vişəd calağ kuiyə həməliir kaıoar?

2 Sa mətnir defisilli ləkui cuğabırdır izah keylun.

3 Də mətn çine haqqır qoa?

4 Abi tum kişu ziliqoşə?

5 Abe sam yaş qoa?

A) 90

B) 80

C) 100

Çijxane kəramət

Kətşi ərazir meşə təbiqindəqalim, Qaraguneyi qırmar sa misi maşe zolağ tuidəmə. Hinel çir miçyə zırış təkəarmə. Kona vəhdəlli hə vişəd pericini kujalkitarşəmə ki, heç kişi hed təqəsi.

Sa üs çöz miki maqamıqix tui bini halam acığsın cinə ixer gəşzağılı yuvulkirsu antıllı qi kid çağətti. Unk zaşxuyə, hava ixer qeşə. Halamxer Mirzəşahi tui kilinziş li ki, yə zayə çijxanallı ku lixizi bar udun çiqalkuidmə. Sərkəri Mirzəşahiş li ki, hə permə hinelli udun çiqalinkui.

- Mirzəşahi li ki zı qəvli kiletmə. Yə zayə udun çiqalkuidmə. Mirzəşahi balta, inkimzir tui, lihizirdir qabağır taşquyə Xilerilli aliyə inkilli çijxane dibir laftığı. Lixizirdir zajkui cikuiyə, inkimzir çacçi yamajır çəşi . Udun çatkui həzirkuisəx totux çuften katıqçalım inkimzir çağətti. Mirzəşah kor- peşman lixizirdir nəşkuyə inkilli talftığı. Sinim fəhimilli ləkşi zaği ki, inkimzir qırme talır toa. Hini laftıya çatkui udundur şikui lixizirdiri geşi. **Lixizirdir** nəşkiriyə biniyiş kolu qalkui çaxşi. Bərkşanəxilli Maqamıkiş kolu acıkorun lixizirdiri hərdə çinə kolu pixi. Sadə Bərkşane qırmaş kolu , tüdəm Mişiyiş kolu pixi. Mirzəşahi Bərkşanəş kolu tui lixiz talftıqıntını Mişiyiş kolu pixidə qırmallı təpi paça qui. Hu paça qui lixizix zaxsun tui lixiz gənə Bərkşane qırmaş kolu laççifi təpi.

Mirzəşah çixigoe cuğabıx leşində ku qək udunux çimi kula lixizişilli qi.

Hinəkılı sagalantını Çijxane perix heçkişi ləşkitarimə.

1 Mətnir zərər rangir ləkui cuğab ta cuğabişkili əvəz kininkuidə?

Torpaği şoşu

Cinə řađi qıllı torpađı koksür hər vâhda miçə tikan řüi kol-kos qalřırđıjma. Torpađu hə heç řaga yıđıjma. Hinu yıđıjma ki, hər řel sıbbamsıb inđad ləpələnmıřkui, liyirdiri bəhər ləkuiyə řadmin řat kiri. Miçə tikan řüi kol-kosi hini yaxax çeřđinyə kul řuvur ařřıřə. Kok liđuiyə ixer dərindirir zařfapixeřə. Torpađ hini kutařıllı zar-zar řəneřə.

Sa đə kulaku torpađu küməgval kiri yıđı. Hə buto đə əsmıřbiđı, ancađ miçə tikan řüi koldur zođunđəřřı.

Hana đuli hənəne guç sınamıřkiri yıđı. Sanım, đətim gəři, seli ginəđi řu muxuvi. Miçə tikan řüi kol-kos hořřon řalđui ki, hə cigelli qalřırvi fatkinđəřřı.

Torpađ gənə hini kutařıllı řəneřə. Də əl inđ küməgvalu kabıđı. Hə řüi mıkıntını řunor uxřař çə řuvyə qaltıxbıđı. Miçə tikan řüi kol-kosi yarpađırdır çıđiyə musolxini, ancađ hə tam vəkřin biđəřřı.

Luxand đə əřtiga torpađu cürəbəcürə sasırdır ki. řop çaxni. Hə sasırdır řadminzi sasřəmə. Hozi **ure přor** qořəmə. řadminzi sa ure přorullu řaldə-salaxe çapmıřkuiyə nəřkuiřəmə. Torpađı koksü tumar kuiyə niķaz kuiřəmə. Tikandır, miçə tikan řüi kol-kosurdur kokullu qalřırviyə fat kuiřəmə.

1 Mətnilli ləkui də cuđabırdırı birləřməđ izah keylun.

- Kok liđuiyə –
- řunor uxřař çə řuvyə –
- Hini kutařıllı –

2 Mətnir ləkui zar-zar rangıllı řüi cuđabi birləřmə cürə řa cuđabiřkili řispixinķuidə?

Vişə kıl

- Aba, çına həki zur
Çiriji həyəlrizş
Budağ zobuğakui zur?
- Hanımzağı ki, bala,
Budağ t̄axquq̄ağ hala
Vişə lap mayıf k̄oarmə.
Hanımseçin ki, vişə
Kıl quya t̄axk̄itarmə.

Rəhim Alxas

1 Şeir düzgün ifadilli likuveylun.

2 Mətnir zərzar rangır ləkui cuğab t̄a cuğabişkili əvəz kininkuidə

3 Lajbuq̄ui cuğabırdır əlavə kirisilli cümləd tamam keylun.

İnk , torpaq, kartışka, karpıc

Kətşi torpağır ksan ... qaltırk̄oarmə.

Torpağu çuŋton x̄u ixer ləkuiq̄alı, hanuŋton ixer... qaltırk̄oarmə.

Kuşkula rang t̄üi torpağış ksan ... t̄əq̄q̄ink̄oarmə.

Yeziŋjit miçə ... ksan yetişişk̄oarmə.

4 Şeir dəftərir sizəylun.

5 Şeirir zərzar rangır ləkui axırınıc̄ı k̄u misra izah keylun.

Ĉə yuvur cigə

Lap kona dövrür Qərəsi bini səhbi halamışkili Rozurullu aĉĉakoeşə. Həki Ĉə yuvur cigə tui çokogux əxilğisun hu quli cuxi. Ĉuŧton əlləş kuiqalim hinəş halam bini çacĉinqətti. Nuk qarşığ quli hu hoŧton şalqı ki, qəvli tui. Halamxeri kaçındırı dibir tui iştam kidi tikəd, tikani qəşırdır kajkiyə çiri dibir sa misi çuxur dükui ki, hinedirişilli çə lajqırsu. Yuvurji həzirkuiyə çaxmağı kaçın çaxmışkuisun yuvurse əvəz gurp kuiyə inĉamış çə laşki. Halamxer inqi tamiqı. Sa qədər fara qisəxtotux hava açılmışqi. Hini halam nəşkuiyə bini aĉĉaxi.

Luxandqə hənə cigə alğısın leşqalı lağın hini lajqı çə hanım yuvret. Çuxuri içirim yuvurji aŧti. Hini çuŧton əlləş kuiqalim çə yibinqətti. Halamxeriş muşukinqətti ki, də yuvurji yazaqi. Hasım- hasım sa çice suroğ hərtel lilki. Aŧtifaķui-altfaķui kure hädmin hinel vaşşiniyə həm farabıqi, həm hohozu çə- pişə həzirkui. Hoz hädmin pixi cigəbiririm sa cige haqqır çıki. Kidu kisin Ĉə yuvur cige tamaşu kabıqi. Hasım – Hasım hädminzi də cigə ziyarətghu döndərmişkui. Hinel kabıqi hädminzi içki şularimə, natəmizlik kitarimə. Hozı çəkui- misəkuiji taqqalim kajkiyə çinə çuxurur zantırkuiyə üstü kəvvi kitarmə.

Həki dövrür Ĉə yuvur cigə kaķui hädminzi say-hussab tuijimə. Hinel Almaniya, Fransa, Amerika, Türkiyə, Kanadaĉĉini ölkədirilli turistir kaķoarmə.

Ĉə yuvur cigə ölkə nəzarətir tuijmə. Hini buğrud hasar kuiyə, çə qalķui cigi üstürüm sa həyardə gümbəz geçşdəmə. Ĉəm tunorullu qalķoarmə. Hə soe cəməhətim katķuisu korşun birinci Ĉə yuvur cigə ķoarmə.

Tunor – pişə qızısı antır gungazlı vebîğyə, içi cubuşıllı suvağkui çuxur.

Bini - mixir halam yaqqındə cigə.

1 Cə yuvur cigə tui cə çinəş hêməl kəkoar?

2 Mətnir t̄a sualu cavab qovi?

a) Cə yuvur cigə soağıllı çuŕŕon arallı t̄uiji.

b) Cə yuvur cigə ən siftə kişi unkuı.

c) Cə yuvur cigə t̄a biniyi kolu t̄uiji.

3 Mətn hissəduru pekuyə plan çipxə.

4 Hərəkət muşukiri əksmənalı cuğabırdır muşukeylun.

1. laŕkui

a) qalŕkui

2. aŕkui

b) encıŕkui

3. zaŕkui

c) talŕkui

4. aĉĉıŕkui

d) alŕkui

5 Kire cigə cürə t̄a tarixi abidəd t̄uiji? Hinediri haqqır məlumat unkuyə dəftərir sizi çıkafız?

Dərmani bitkid

Muşkula

Kire ulke ixer cigəbirir dərmani güldür qalırkormə. Hinediri sadəm muşkulamə. Muşkula Kətşim t̄üidəmə. Kətşi muşkula Yanaqubli qabağır, Vujurkul, Quztaxte mıkır, Ćirgi dumali quzeyrdirir qalırkormə. Muşkule ula ixer uzaxıllı kaķormə. Muşkula mixi urtar kajkıtarmə. Şuvajır t̄ağoe zoa lazbığqalı hinə zollu Muşkule ula kaķormə.

Muşkula miçə biyari, qılədi, ungumi, ümumi zəifvali dərmanmə. Hə çeyiçini dəmkuiyə hərqə əstiga dərmaniçini qandəsəq qabağır şularmə.

Yanaqubla - Kətş soe qabağır t̄üi mıdi zu.

Vujurkul - Kətşi soağıllı havar misi k̄ulmə.

Quztaxta - Kətşi soağıllı havar ink çuvri soku.

Ćirgi dumal – Kətşiqilli musod yelaği cigə.

1

Ĥəadminzi t̄a hərəkət təbiətir qalırkui bitkid məhv kitar?

İnşel

Tugabırışılıl sagalağa inşeli yarpağ təbabətir şax zütkuivalu qarşı sam miki təzyiq ençiqirsu kajıbığdəmə İnşeliş ixer vaxt “inşeli bijə” , “inşeli alfar” vəxtarmə. İnşeli bijə şax zütkuivalu qarşı tıvurvalışkili çınardə məhde həzm kirival ksan kiri hanam iştah artırmışkiri.

2 Dərmani bitkid kujalkirsu ya kirval lazım?

Kəklikotu

Kəklikotu antılı 5 -10 santimetr hündürvalır qaltırkui bitkimə. Bitki ksan xoş ula takoarmə. Dərmanix çimi kəklikoti həm yarpağırdır, həm açılmışbiqi gül hissə

iyun, iyul vızırdırır kajkıtarmə. Hana kulgalı açıq havayır vəqkitarmə. Kəklikotuşullu məhde – çikıldırı azardırır, nəfəs kurbırır, şuloz zutkorşun, hanam mok çiqri dərmani ginəgi kajbiğtarmə. Səq əlavəm kəlikotu xıbu qarşım ksandəmə.

3 Ləkui mətnir fə sualı cavab qovi.

- A) kəlikotu mürəkkəb cuğabmə
- B) kəlikotu dərmani bitkimə
- C) kəlikotu çuñton hündürvalır qaltırkoar.

İtburnu

İtburnu kula üsi bitki fiyə vişədirir qaltırkoarmə. Hine qaltırkui vaxt avqust, sentyabr vızırdırır. İtburnuş ixer vaxt çeyiçini dəmkuyə məhde – çikıldırı azardır ksan kirsu, hanam şax zutkuivalu qarşı dərmaniççini şularmə.

4 Mətnir fəi məlumatıdırıqıllı istifadə kuyə cümləd tamankə.

- İtburnu ... qaltırkoarmə.
- İtburnu ... dərmanmə.
- İtburnu ... dəmkitarmə.

Unk

I hissə

Çöz miki sa cindi qəşmə. Hava ksan həyardə fara aşmə. Şire məhəllimi həyəliş lişmə ki, pagam zulimə. Hava hasım fara çiqalı katkuisu kuidurmə.

Yir ixer marağıllı məhəllimiş sorşınşmə ki, va yir fa kolu çikuidur? Məhəllimi şiru cavab təkuişmə ki, suru takolu yikoetqi ya zur hinel çikuidmə. Yir məhəllimu hejə kuişmə ki, yir şəlaləş kolu çar . Şiru kise görə kindir daharım, Muqozi vişəliğim hinəx miqel tūdəmə. Məhəllim yir lisəşkili razi çişmə. Məhəllimi şiru tapşırmişkuişmə ki, zollu pişə, qafın, qənd, çə sam sursuru qalın əgni tıveylun. Yir məhəllimiş sorşınşmə ki, fara havayır qalın əgni çinəxi? Məhəllimi şiru cavab təkuişmə ki, hinə cige hava dax-dax gisxitarmə. Əstiga yir məhəllimi lijitim tıvyə məktəbi kuçar kilbiğşmə. Məhəllim çinə maşınıllı kağşmə. Yir maşını gebiyə şəlaləx apıxşmə.

II hissə

Məhəllimi şiru Kindir dahari cigəyə Muqozi vişəliği cigə taşixkuişəmə. Yir afiyə yerləşmiş antını inq qəftigayır acêbiğqoşəmə. Hanımzağılı məhəllimi lişəmə ki, kafız pişə qantoa hana yə zur Kindir daharyə Muqozi vişəliğir çakudmə.

Yir çe - pişə qinsəxtotux məhəllimişkili birinci kindim daharix hanam hinelli apıxşəmə Muqozi vişəliğix. Muqozi vişəliğix apıxsun hava yavaş- yavaş qizi çaxşışəmə. Məhəllimi şirəş lişəmə ki, kafın dax zaftıbijtoa, cinə gəşirmə. Yir lısın ki, sa inqlı havayır cinə gəşirzadu? Məhəllimi şiru Tufanışkolu tui micə unk taşixkuiyə lişəmə ki, tui unk taga qalxmışqıqalı hinəqə mütləğ cinə gəştarmə. Yir məhəllimi lisəx topçaxınyə dax alftıbijşəmə. Şəlaləx əlxilkorun yir quli çipxşəmə. Əgər yir qalın əgni tıvundəqəşin yir bitin şalki- traşfırdurşəmə. Zoa kabığsun yə Tufani unkümi haqqır əjəş sorzınşəmə. Əji as çıqşəmə ki, tuga maşın tonundə vaxt yir Q abalı piyada afi-alkoarşəmə. Hinəgam yir Tufani unki görə koar latıxkoarşəmə. Unk afti qebir heçcu kuarışəmə. Kurar torun hə micə unk qalxmışqi hələtir yir Mazğaldırır lazfiyə çebtarşəmə.

Mazğal – h adminzi antırdırır d skui,  qula, k zar va z nd  cig .

1 Mu ukirval: Sui bugarur sam o an t id qi mu ukeylun.

2 L kui cu abırdır ka ıx uy  t za cu abırdır d skeylun.

�at, san,	�hayat, baca,	dax, dax
mikilga, mi�el,	mikir, mikix,	cer, cer
l�q, las,	d�v�, qu�	cer, dax

3 M h llimi  hay lurzu k m gval kiri y q m  hanımza ılı ki, ...

- A) Hozı q vil ansi liy 
- B) Hoz  alkınsıvı liy 
- C) Hoz ınki  a rıqınsıvı liy 

4  hay lir mu ozi me  r  aga afy   atmı biqi?

- A)  stiga
- B)  at tigayıx mi el
- C) Mikilgayıx mi el

Novruz h ayid

Novruz h ayidi q ebir miq elq e am . Biyi i  li am  ki, kar k oa sor. Y  sor unsın  in x k uidur: Biyi i  li am  ki, kire cig  Novruz h ayidiq qaba i l kaqand  q  y k tik  l tarm . Kinim hin  q   mi gadu y k tik  l rm .

Sor ka sın y      j s sor in am  ki, y k tik   in x  i oar, hin  m cm hidirir ya t koar?     ji asır  ik am  ki, y k tik  argab pixi ri ilirzu gade t r filli  i oarm . Y k tike  i arır mo , psı, k ku,  ak bura,  orqo al, q nfet- kalad sam  gni- ba i t koarm . Hanımza ılım hini zu y k tik  g  d m .

Novruz h ayidi q  san h y lirzi kuka  ikafiy  m hl r c  g  kitarm . Yir  ici gusullu t xirkui am , m hni likuv am . Hana h y lirzi m sl h t kui am  ki,  sm r bor i murogullu  antad za ilktoa. Hini kira  h yard  k ku  id m . Yir kilfiy   sm r bor  o ur gisi a  ibig am . Yava t  murogui t l l tti uiy   antad musolxinkui am . S tk xtotux

yir  antad q lciv am .  sm r bor i hinel k ku, mo , q nfet ,  ak bura  e qo am .

  sor ke irmi kiri Novruz h ayidi  ixer xo u ka  am . Hin  q birir bitin h dmin x pkind ,  ikirqo am . Hala qolkui samdum hin  q birir barı b iqo am .

Novruz – t rk xalqırzi ke irmi kiri  n  xi h yid

Y k tik  – argabi suki ri u  uki pe.

1 Saji Novruz u aid h d t yim ?

- A)  ici  st ll  t xirkirval
- B) kaz sar  in ser itirkirval
- C) qon u –qon u kili  ollu ye  ind val

Ümumiləştirmişkui tapşırıdır

1 Cümlədirir əlamət muxukiri cuğabırdır şiqeylun.

1. Dəli ən ksan qandəji yağlı qozamə.
2. Kizu zin kalamyə, maxagula gazar ixer bijikoarmə.
3. Hüllüt quş xırız dahardırı içir yuva kitarmə.
4. Şuxami inki gus, xına zoxi oftu tui, micə maqal yeli dərmanmə.
5. İxə hümür yaşamışkuisu ya kirival lazım? Pan yaş atı bağban mətnişilli istifadəkuyə ve fikir əsaslandırmışkə.

2 Ləkui cümlədirir nöqtədi əvəz uyğun ka kui cuğab unkuyə dəftərir sizəylun.

kaç, haçaqulaq, zolaqlı, bic.

- ... pişlə ən misi yırtıcımə.
- ... pələng çixi Qafqazı şimal yə cənub yamacırdırır ixer təbiqdamə.
- ... kizə ən dax inqıxkui həyvanmə.
- ... canavari hine balad ksan yaqqıntarmə

3 Kanıkillı xə t çəkmişkui cuğabırdırı t̄a sualu cavab lərji?

1. Novruz həyidir səmənişilli həyardə halva yextarmə.
2. Taza lahaş həyardə alfar koarmə.
3. Cə yuvur cigə ləzətti kabab yəxin koarmə.

4 Boe cuğabırdır düz liku. Hana hinəx totux hinediri fadə “Pan yaş aŋti bağban” mətni məzmunu ixer uyğun kağqoa?

1. Bıyınzi ya inqıuji, şilzi ya yeziyi.
2. Gəşətti qamış,qalırğaŋti qula
3. Zilorun dalıg kundədu, inqtorun tənarmə.

5 Cijxana çina müqəddəsdə?

6 Inqimi sa cini aŋti roli haqqır fta mətnir məlumat qoa?

- A) “Pan yaş aŋti bağban” B) “Torpağı şoşu” C) “Cijxane kəramət”

7 Həyvandır yə bitkid qorumuşkirse səbəb yazaz? Hinediri təbiətu xeyri yazaz?

8 Lajqı cuğabırdır hine ciger sizrivalılı dəftərir koçurmuşkiri.

maşa, kuçar, çoz

- Məktəbi ... şagirdirzi çoz mıkii vişə ziliqomə.
- Qaranquş kire ulkar ... kaçoarmə.
- Şire sor ... dənə qalırkoarmə.

9 Uyğunval unkeylun.

1. çə	A) zaŋtifağui
2. vişə	B) gəşri
3. kıza	C) yuvri
4. inka	D) qalırkui

Dab çıkri halamxer

Kətşi sor sa halamxer aşə. Hini hər qə tui mikıntını mişelli tçoçyə soe cəməhəti halam yə kiçir kajkiyə yankirsu çukoeyšə. Buto qə hine vaxt halamişkili laftakoeyšə.

Sa qə halamxeri həmişəkiçini halam əxsil kuiyə yankireşə. Buğrudurur ıxtılat kirisu heç sa hədmi aftişə. Halamım ki, çıkri zadi ki, hinedirişkili ıxtılat kirisu. Axırır halamxeri hənənu zatıxqıui-qaltıxqıuiyə çinə qərarır kaği ki, cəməhətışkili zarafat kirijmə. Giyad kuli gus alciyə zar kiri çaxşı:

- Ay cəməhət, küməgu kafın! Halam gri basar kui!

Cəməhətu hini sas kiyə tağui yaba, tağui balta tıuyə halamişkolu vokui.

Halamxeri lıx kutaş tıuyə “Dab çıkşəmə, Dab çıkşəmə” çiri-çiri cıma kiri çaxşı.

Həadminzi kallad nimzilkuiyə sor alıbjı.

Arallı sa xılağa laftaxı. Sa qə mikilga təpi gusullu halamxeri sas kaği:

- Ay aman, kafın! Gri halam çipxi!

Êadmin gənə kişəş ya ləkilkii tıvyə təpi dalışkolu vokui.

Arallı sa xilağa laŧŧıksox totux sa qəm halamxeri halam yaqqındeşə. Sinilli dahardırı arallı pşoa gra talŧırfiyə halamu hucum kui. Kutaş ya çuval yə karpə ləkilkii zəbikiri

caşxi. Halamxeri guc hineduru laççığınəŧŧi. Soşkolu yokuiyə zarkiri çaxşi:

- Gradi halam basarkuiyə tamamkui!

Soe cəməhəti tıvax-bacax həhozi dalıg-buyroğ kireşə. Êadmin sas kakui tərəfişkolu əkpışi. Ancağ heç kla cigelli latıgğəŧŧi. Hoz halamxeru inam biqəŧŧi. Hasım, gradi halam buto basar kuiyə tamamkui.

Gra- ziyanxar vəhşi həyvan.

1 Mətnir tui zərzar boşluğur ŧa cümlə uyğunkıidə?

A) Hinə soe cəməhət ksan cəməhətmə.

B) Ay cəməhət, yaxkuvuz.

C) Gri zı qini.

2 Düşünmüşküival.

- Halamxeri miş ixer qısım şalamır xuvtarmə.
- Halamxeri ungumullu qiçalı takaşılı qafın çixirmə.

3 San vəhdə cürəğosullu cürə kōrun ya çirival lazımjı?

- A) Gecən xeyrə qalsın.
- B) Axşamın xeyir.
- C) Gecən xeyir.

4 Eşi mətnu uyğun sa misi mətn sizə.

5 Sa hāyvandırış tādə ziyanxardəvi ?

- A) kizə B) pişlə C) psı D) tula

6 Zətıxqı -qaltıxqı cuğab Kətşi mizilli cürə çim çininkuidə?

7 Dab çikri hādmi aqibət cim kōarqı musod ləkui nümunu uyğun gənəm ixer fikirdir sizəylun.

- Dab çikri hādmi heç tağa hürmət taķoarimə.
- Dab çikri hādmi ...
- Dab çikri hādmi ...

Ku kotan

Dəmirçi çinə uraş ku kotan düzkui. Sedirişilli saji çinə kəndçi tıviyə cixi. Tüi sa kotan kəprətılı kuncur yežžini.

Sa xılağa laftaxisox totux kəndçi tui tıvi kotani unq kəvvi kirsu hə dəmirçi kolu çıkaği.

Kotandır seil goruşmuşqi. Kəprətılı kuncur yežžini kotan kəndçi kotanış sorşuni:

- Kin küsturum çinə düz biqidurmə. Bəs çinə va nuqri ginəgi şoğ lərval, zı hər qə satkəm parsi tıvret?

Kəndçi kotani xəkinyə li:

- Yə hər qə dalıg kitarmə. Hanım zağılım yə şoğ ləkirvalmə . Vı hə hinəgallı saga lağa bugri gus ačcivetmə. Hasım zağılım hər qəm parshiyə xarab kuivalmə.

Pars – ura çurmuşkuival.

1 Êta boe cuğab mätnu uyğun qoa?

A) ura mızri- mızri polad kôarmə.

B) ura nəmi çurutmuşkitarmə, igid qəmi.

C) ura fara – fara mıztarmə.

2 Êoz miki cürə ya dalıgıdır kitarqi çika.

3 “Kətşi inqabır” zıvilli sa mättn sizəylun.

4 Həki dövrür kotan çinəx xiktər?

A) maşınix

B) traxtırıx

C) pşix

5 Qaqa, zal, kizə cuğabırdırı mənə izah keylun.

6 Mätnir lajqı zarzar cigə Êta cuğab sizinkuidə?

A) Mıkarışılı

B) Uraşılı

C) Kacınışılı

Süleyman yə Zilikirdu

Süleyman peyğəmbər sa qə katkuisu lafirğsın çinə zilikirğu ras kaği. Zilikirğui nişi əgni Süleyman peyğəmbəri ung zıtkui. Hini tımpuxui ki, ğoa lıgıldı zoa sa zılqami li yaxındə, buto zili kui.

Süleyman peyğəmbər fikirir xiyə inqer lıgıldış li:

- Ay qoca, ve zoa aŋti li üsürdürüllüm qinqəşinim hə tamam kúişəmə. Va sa inqer vəhdə hə buto çina ləpçi? Sa qurağ vəhdə viş

məhsul tıvunküijimə. Va çina hasım sa dalıg cixui?

Qoci Süleymanu hasım cavab ləkui:

- Zı li ləpçirdumə, yežinji Ğuşari dalıgmə. Hanım zağılım zı inamdumə ki, yə ləpçi hər kori əvəz Ğuşari asır pan kor talıqirmə. Çəkmişkui zəhməti mük afat .

Ləpçirval - li, maqə, tar zilival.

1 Süleyman peyğəmbəru zilikirdu çina yazıx kaği?

2 Hini zilikirğoaş ya li?

3 Zilikirğui hinu ya cavab ləkui?

4 Mätnu uyğun bıyınzi cuğabırdır lişeylun.

5 Âadə cümlə?

A) Kınajmə

B) Qi qə

C) Mali ink

6 Çinə cuğabış tui cümləd sizə

7 Mätni içir hərəkət muşukiri cuğabırdır tui pşoa cümlə sizə

8 Žarzar boştuğur ləkui cümlə unkeylun.

A) Hədmınzi qantarmə

B) Ğuşari həmişə ləkitarmə

C) Qurağzağılı kalıtırkoarimə

9 Əks mənalı cüğabırdır unkeylun.

1.	xırız	A.	taçkui
2.	katkui	B.	micə
3.	açcivi	C.	civri

10 Miqel məna tui cüğabırdır unkeylun

1.	dahar	A.	mikir
2.	ink	B.	pişit
3.	həçil	C.	laş
4.	kalla	D.	liqez
5.	ank	E.	kana
6.	karpa	Ə.	paça
7.	luşoz	F.	cucon
8.	ləq	G.	ku
9.	mikar	L.	kacın
10.	nin	M.	çotu

Dalıg kirdu imza yežintarimə

Sa fara mixi qəşəmə. Žollu cə muxuvreşəmə.

Eldar yə Solmaz bağcar pxişəmə. Ya zağqalı ksan? Buto güldür yə çiçəgirdir kna qet. Vişədi budağirdir faraşılı musolxunet. Eldar ixer paşman qi. Eldar inqix əkşiyə

-Ay Inq, va də bağ yə bağça çina hasım kna kuidə?

Inq Eldarix əlkipşiyə xəpkini:

Hər çinu guc lərdu, can lərdu zımə, ay cavan. Güldür hanım zağılı kna qijmə ki, va hineduru dax-dax xü ləkuijimə. Bağ-bağçax lepşirval yukoarmə. Tənbəlvalışılı heç kişu xeyri zağijimə. İxer dalıg kiriğui ixer qantarmə. Eldar yə Solmazu Inqimi sa cuğabırdırışılı irə qişəmə. Dax vişədu xü ləkuişəmə. Gül yə çiçəgirdir gənə həhinənedirış kaği. Eldar yə Solmazi həhozi kui dalıgışılı xoşu kaği.

Biiynzi cuğab: Bijiškoetəqi nüz yə pşə,
Ťu vi kutaş ber yə qer.

1 Həyəlırzi inqimu çina gunah cəşi?

- A) inq maxa zağılı
- B) inqimi knakuizağılı
- C) Hozu inq bijiškoatışə

2 Inqı h y lirziş ya li?

- A) Ksan h y lirm  zur
- B) T nb l h y lirm 
- C) iřt miřkui h y lirm 

3 H y lirzi s hv yaz ř ?

4 Eldaru y  Solmazu  ina ir   i?

- A) hineduru vaxtılı řu l kund zağılı
- B) hoz t nb l zağılı
- C) Inqımi hozo taxsır   řzağılı

5 Eldar y  Solmazi qazanmiřkuiji ya  i?

6 Sifte kula c ml lli inc  saitirdir ři eylun.

7 M tnir a ti ikinci abzasılı qalın saitirdir ři eylun.

8 Axırını abzasır sifte c ml r  ui cuğabırdır hecayırdırır pek .

9  a boe cuğab m tnu uyğun qoa?

- Dalıgkirğui inci x cilqitarm , dalıg kitond du bugarıllu l kiřtarm .
- Dalıgıx leř, alaca Qarğı qan imizi T rlan b g mkuiqovi.
- Pıxra h arabe kulgar a  ibtarm , hinu hanıms  cini ka oarm  ki, h n ne

kulgaqi.

Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır

- 1 5- ci bölmər tui məndiri əsas ideyad unkeylun
- 2 Tə bəndir kula cuğabiş sa cuğab düz biqıqoa?
a) həylapalan b) maqamıkix c) antış
- 3 Xına cuğab tə cuğabıx kaçıxqıusun sa taza cuğab həməlik kakqoa?
Dahar, mıkix, qələm, novur.
- 4 Sa cuğabırdırı tasi ya?, tasediri cım? sualduru cavab ləkirdə?
mıš, kına, misi, nəhlbəki, zarzar, cxi, ant, soa, xırız, bəzız, sıb, kuşkula,
qılez, məhdə, ung, miçə.
- 5 “Dalıgkirdu imza yežžintarimə” mətnu uyğun be cuğab tadə.
a) kasıb kusun molla xəstə koarmə.
b) haram kağı, həlalım cixi.
c) iştəmişqındəğui qantarimə.
- 6 Onğ cuğabiş sadə tuisediriqilli fərqli qoa?
A) kuşkula B) žıma C) ixə D) sıb
A) cöz B) şuvaj C) kınaj D) kına
A) bzı B) gazar C) miç D) cum

7 “Dabxer halamxer” mətnu uyğun kakui boe cuğab unkoeylun.

- A) Sürüllü cürə biqi çuval gri qantarmə.
- B) Dab çikirgoe zoa ki, heç kla hinu inam biqətti.
- C) Graşilli inqııui çuval vaqqıntarımə.

8 Musod ləkui cuğabırdırışılı cümlə düzkə.

yaşamışkui, hədmi, təmiz, zoa, yaqqıntarmə

bitinirzi, borcmə, təbiət, qorumuşkirval

fatkirval, dəryahır, düzyimə, zir-zibil

həyat, borculudurmə, kin, sağlam, təbiətu, yaşamışkuisu

9 Sar-çinəsu əks mənə aıtti cuğabırdır muıukeylun.

1. xəkindəval	A) çiktonundəval
2. çiıirval	B) tamamkirval
3.çikıirval	C) tənival
4.çəxşirval	D) lajqıirval

10 Musod ləkui cuğabırdırı mənayırdır izah keylun.

inğa, liıiz, ratal, ingaz, žal, qulluqça, kaç, tunor,

roz, rozi, həlləcə, qaqa

Bəhlul Danəndə nukurduri patşahmə

Bəhlul Danəndəgozi sollu sa lıgıld ziyarətu koeşə. Hine zoa aŧti pan knadə qazış ləkui. Li ki:

-Zı ziyarətilli kağsın e amanat va talŧuqsın p̄xudə yə ux pe lərmə. Sa üsüx totux lıgıld ziyarətilli qazi kolu kaği. Hinəş hinu hine amanat bijibiği. Qazu lıgıld zaği hələtilli mikir mızri çaxşı. Zı baylağ koeşəkəoa, sundoğur çəşi knadə nukuri blakuiqomə.

Lıgıld ŧa kolu şikayətu xişəqi bitinirzi qazi cuğabu arxa ŧopxuni. Sa qəm lıgıld kuçar zaçilkiyə çuvi cigə Bəhlul Danəndə hinelli laŧta koeşə. Bəhluli hinəş sorşuni ki:

- Ay lıgıld, ux ya qival?

Lıgıldı miki kiğiji Bəhlul Danəndu çiki. Bəhluli heçcə lində xi xəlifi kolu. Xəlifi şsı zaği hələtilli hinəş li:

- Vavı haqıllı çixiqalı, yə uxur patşahvalıqıllı cürə ya dalıg yiqqalı ləkirmə.

Bəhluli Xəlifu ixer hecə kuiyə, nukurduri patşah kuise haqqr kağaz tençiqui. Fəhlənzişkili taliyə qazi zoe buğrud qalŧikri çaxşı.

Qazu zaği ki, hasım xiqalı p̄xu-zək pan knasəx

həsilir kaği zoa kantırkuijmə. Qazi Bəhluliş sorşuni:

- Suru ya yukval?

Bəhluli patşahi fərman taşixkuiyə li ki:

- Ve zui kaniğ eşi lıgıldı knadə blakui nukurux katkoetmə. Qazi xəkni:
- Nukurim knadə bla kitaru? Lıgıldı knadə zoa taxçı tuiidəmə. Zur tıpxun, yə həkişkili iştalıkoeytmə. Bəhluli əmrilli qaltıkrival tıxunkui. Qazi iştalyə hine pan knadə hüssab kuiyə səhbiş ləkui. Bəhluli qazu knadə vaqqındəsəx gli tıvi pıxu knadə fəhlənzü ləkuiyə duvari dib inçami yezir çekui.

Knadə – ixer bahalı ura.

Qazi – hinə vəhdədirir şikayətirdirix leşirdu.

1 Cuğabırdırı düzgün izahat unkoeylun.

ziyarət	etibarlı hədmiş vaqqındəsu ləkui hər yazaqi
Baylağ	ulkoe çxidu yadam idarə kirdu
Patşah	ptu daxondəval
amanat	müqəddəs cigibirir küival

2 Bəhluli əmrilli qazi zui buğru qaltırkiri çaxşi, hanımzağli ki,

- A) Nukurduri qamaş kui knasəx katkuisu.
- B) Qazi zoa kantırkırsu.
- C) Qaziş knadə hinəş çival gli tıvur çekırsu.

3 Kire sor Bəhlul Danəndəçini hazır cavab hədmi taqıdu? Araştırmışkuyə hozi haqqır məlumat unkoeylun.

Biiyinzi cuğab

Ən çxi hikmətirdiri sadə, hanam ksan baştakiri boe cuğabırdır bitin xalqırdırı mizir tãkoarmə. Boe cuğabırdır həm axıcı, həm sərrast, hanam təsirli k̂oarmə. Boe cuğabırdırır müdrük fikir tãkoarmə. Boe cuğabırdır sizirdu kla q̂i muxûkoarimə. Hə buto xalqijmə.

Müdrük – haqallı, ixer muxi kamil ĥədmi

1 1- ci ŝütunur l̂ekui boe cuğabırdırı yarı 2 –ci ŝütunullu unkûiyə sizəylun .

1	2
Sa paça vı kar,	çäkirmə bobog.
Abır t̂el,	k̂u, paça zı.
Umzi çat kitarmə,	hana qiymət lə.
Əçmişkirmə sundoğ,	içilli q̂antarmə.
Ĥədmi dindirmişkə,	kallar tãkoarmə.
Vişə mûkui,	pişə hinel.
Ĥaqıl yaşır va,	toxi q̂andə.

2 Bağır Ərik aşə, salam- məlik aşə, be cuğab izahkə. Hanam l̂ekui be cuğabırdırı içilli hine yarı unkelun.

- A) bağ bağbani q̂antarmə, çuvalım halamxeyri
- B) bağıllı ərik tamanbıq̂i, salam- məleyk tamanq̂i
- C) bağ l̂əkə bağbanış, yarı q̂inqalım

3 Ləkui boe cuğabırdırı içir tui cuğabırdır səf düşmüşqıqomə. Hed düzgün lıkuvyə dəftərir sizəylun.

1. Saskui cigə t̂aankui, saskundə cigə t̂ahar.
2. Kuḫaz xəpkintorşunu, çaqqal qaqqıldamışkoarmə.
3. Çuvali mikə canavar kaçoarmə.
4. Dadlı cuğab- kalle ağrı, dadsız cuğab - canı arzu
5. Soa zoa ansktoa, şə zoa qantoa.

4 Ləkui cuğabırdırışılli istifadəkuiyə cümləd tamankə, hanam boe cuğabırdır dəftərir sizəylun.

torpağır, ḥağıl, bərəkət, yuvallı, karvanır, xəyanət

1. Topal hilamişkili ... qoşulmuşankui.
2. Toxum ... qalıtırkoarimə.
3. Türki hane... .
4. Türk xi cigəlli ... koarmə.
5. Əmanətu ... kitarimə.
6. Quş ... uçmuşkoarmə.

5 Ləkui cuğabırdır cümlədirir kajğeylun.

camusor, cini, yeşintarmə

1. Əbləhişkili yokurdu kurar ...
2. Zoə taza divar taza ... yə vı t̂el xəçilqinə
3. Cine mal ... yeşindəjmə

Molla Nəsrəttini haqqır

Sə qə Molla Nəsrəttin şəhərilli talftıbjireşə. Hu çinə çixi bağı kolullu laftakoron ləkşi, hinə bağır sa çxi qarpız zabığı. Sa vaxtır mollu qarpız bijibiqi. Hu bağı hasarılı taxirkuiyə laftığı, sa - ku qarpız təqquyə, hed hasarılı ıstalığı. Sərinir çivyə sətke çurzval tıvi, hanam çaxşı qarpızırdırı qandə. Qarpızırdır yarılantını qini, hana hinənu li ki, laftıfakui hədminzi yax çitoa ki, illi sa xan laftaxetmə.

Sədənə laxsın molli gənə qarpız kulluki. Molla dalıx talftıbjı. Qarpızırdır yaxı yarıdım qini. Hənənu gənə fikirləşmişqi ki, laftıfakui hədminzi yax çitoa ki, xanı kolu hine sa nukarım taqetmə. Qarpızırdırı yarıdım nukari qinetmə.

Molla gənə taçı latıgğı kuisu. Sətke koar laxsun gənə hini qarpız kulluki. Talftıbjyə gənə tatan qarpız qini cigə talgi. Antır çəkui qarpızı qabiğırđırım qini. Molla həkən hinənu fikirləşmişqi li ki, illi laftıfakui hədminzi yax çitoaki, xanı kolu tui nukari sa hılamım tabıqetmə. Qarpızırdırı qabiğırđırım hılamı qinetmə.

Qarpız – bostanır qalırkui sib, lomputum, çixi tum fakui meyvə.

1 Qarpız fel qalırkoar?

- A) vişər
- B) kolur
- C) antır

2 Cuğabi ardıcılığ muşukyə cümləd dükuyə dəftərir sizə.

Yə sinifir likuvtarmə ikinci.

Pıxru kaçoarmə ula ksan.

Mikilga geşşəmə qula gujlu.

Kətş ətəgir tuijmə Çxi Qafqazi.

3 Molla Nəsrəttini lətifədiş suru fadə muşidə?

4 Ləkui cuğabırdırış cuğabi birləşməd dükeylun, hanam hed cümlədirir kəjğəlun.

Mıde, pəpax, həyardə, qormağlı, baj, mıçami, bağ, zərzar, gül, ətəğ.

Bayatıd

Bayatı onğ misraşılı dŭskui ŧeirmə. Birinci, ikinci yə dördŭncŭ misrayırdır qafiyələnmiŧkoarmə. Bayatıd əsas cəməhəti mižilli yaranmiŧkoarmə. Ən ixer yayılmıŧqi bayatıd inqer lıgılır yə xınıbırzi vətənu sam zaman - zaman hozi miki kiği hadisədu likuvi bayatıdmə. Hanımzağılım bayatıd ixer vaxt “Əzizinəm” və yadam “Zı aŧığ” cuğabırdırılı çaxŧarmə.

Zı aŧıq, haqqu bağı,
Toqqadım tasmu bağı
Əsliyə - kok inçamu
Ungumum xalqu bağı.

Əzirim vətən ksan
Niŧirsu kətan ksan
Katkusı cürə ulka
Kılısu vətən ksan

Zı aŧıgmə ŧər kağı
Xeyir kağı, ŧər kağı
Argabu vı yuqoqi
Ankim çejbiği kağı

Nəsr- məktubiçcını sizri yazımə.

Nəzm – şeriçcını sizri yazımə.

1 Uyğunval muşukeylun.

miçə	ant
mıde	şu
mışi	dahar
xleri	şıza

2 Bayatıdırır əsas fikir yazı?

- A) Uzaq ulkar kətkuı küival.
- B) Düşmani qabağ şuvurval.
- C) Düşman kansiliyə duvardır gəçşirval.

3 Tapmacu aid yondəji unkeylun.

- Sualu cavab lətarmə
- Nəsrilli siztarmə
- Həcm misi kəarmə

Ansırdır

Azərbaycanır kona vaxtıllı talftıka h y lirzu yikui marađlı oyundur faqijm . M s l n:  ab- ab, talle- talle,  ilin- ibi, p u    , top fatkui   pirval, topađacı, b n s  v  s.Hasım oyunduruş saım san-  t oyunm .

San –   t

H y lir kula cig  pe koarm . Rozi ix val 16 i, gengval 8-9 i koarm . Rozi t n urtallı h r t r filli sar  in s qilli sa i arallı ku x t  akmişkitarm . H r d st  tui d stu  in  x ti gus sar  inerzişkolu  aqaldır g xırkuiy  fopxıntarm .  in  d sti zu san,  in  d sti zum   t g ştarm . Oyun  ukui oe  mrilli san lisın   t d st  rozi talı h hozi t r filli lafırıntın   pıretko .  g r sani d st  h y lirzi tui oziş rozillı lafırıntını samdu  uxqalı hoz oyunullu latıřkuidurm . Oyun  ikui ui gah san, gahım   t kamanda l rm . D  oyun  in  d st  bitin h y lir  ip ıntin luvtarm . Ta d st  h y lirziş vařınqalı h  d st  qalib kakdurm .

Qızıl balıđ

S q c r  h y lirzi h  sa rozi i ir qızıl balıđ oyunum anskinkujm . Seil h y lir bitin rozi i ir takdurm . Sa balıđ  ip ırdı fa udm . Balıđ  ip ırdı rozi i ir tui

h y lirzi dalix xıky  hoz  ip irm . H r  ip ui h y li kul hini  ixuy  tor h m l k pxirm . H y lir   pitorun rozullu latırk ttikoa. Sa oyunur  n axırır  ixin ində ye zini h y l qızıl balıĝ k idm . Oyun davam kuiqalı h h  qızıl balıĝ balıĝ  ip irdu k idm .

1 C r  suru ya oyundur mu ijqi fikirl şmişfiy  unkoeylun.

2 Cuĝab y  cuĝabi birl şme m na ta oarm . C ml r fikir tamank oarm , y ni a t sediri ya kiriqoqi tam mu ukitarm .

M qayis  keylun:

h�y�l	ant	- cuĝabırdır
misi h�y�l	zabarışı ant	- cuĝabi birl�şm�d
Misi h�y�li zabarışı antır ans kiriqom�		- c�ml�

3 C ml  mu ukeylun.

- Mıde kallar kıza
- Az rbaycani  n kona yaşayışı cig şilli sajim K tişm 
- Ğen-ĝen anskiri h y lir
- Xınır ta ui balıĝ

4 L kui cuĝabırdiri ardıcillıĝ mu ukeylun

ism ti ksan k jalkitarm  m kt b m hafiz ci .

Kasıbi daxarm  g lm li kutaş k ku.

H yib  ıktarm   ıkir oe h yib

Ümumiləştirmişkui tapşırığıdır

- 1 Sa bölmər şeiri ƒa növüdüürüşkili tanış biqi ?
- 2 Ləkui cümlədi içilli boe cuğab unkeylun.
 - laf – laƒoarşə talfiyə talƒoarşə.
 - mal əziz çipxirğui, can zəlil çixtarmə.
 - şollu pşoa miç alkii.
- 3 ƒa cargar ancağ dərmani bitkidi zu ləkuiqoa?
 - qarışı ink, muƒuri ink, alımink.
 - kəklikotu, itburnu, laha.
 - goani ink, tikan, mizqə.
- 4 Ləkui cuğabıdır çinə sütunur cuğabi birləşmədiççini , tui sütunur cümlədiççini sizəylun.

Kona, dahar, hədmi, şuloz, maçal,
şu, dumal, kalla, peydan, muƒur.

Cuğabi birləşməd	Cümlə

- 5 Cuğabırdiri ardıcillıq muƒukuyə cümləd dəftərir sizəylun.
 - Tufandağı novur pşoa ƒüdəmə kallar.
 - Çuvurçigəmə cəməhəti ink Çül.
 - Arif sinifir ksan likuvurdumə ən ikinci.
 - Qarabağ bölgədiş Azərbaycani ksan sajimə ən.
- 6 “Bənövşə” ƒağa çxi hərfilli siztar?
 - A) güli zu muƒukitorun
 - B)ansi zu muƒukitorun
 - C)hədmi zu muƒukitorun
- 7 “Molla Nəsrəttin haqqır” likuyə hini ƒəpi qarpızırdır çina siftə yarı hana tui yarı axırırım qabiğırdır çini?

8 Birinci sütünur ləkui boe cuğabırdırı yežzinjit ikinci sütünullu unka.

1	2
Ķixilli fatkui kácın,	amma pil žilidimə.
Va bijər ya ləkuiqalı,	kababım kozi yeĳĳitarmə.
Haqılı cuğab,	kallar řaĳoarmə.
Ĥaqlı yaşır vaa,	ĳuĳĳullu ĳeliğtarmə.
Ĥədmi cuğabi,	həmişə qal ĳoarmə.
Imzağui řax žilijmə,	həhəm ve qamar qalřırĳuijmə.

9 “Bayatıd” mətnir ləkui sa bayati əsas mənə yazə?

Əzizim vətən ksan
Nişirsu kətan ksan
ĳatĳusu cürə ulka
ĳilisu vətən ksan

10 Musod ləkui cuğabırdır cümlədi iřir ĳağĳiiyə dəftərir sizə.

Ĥəçi, řalam, ĳxiğui, xəyanət

1. Əmanətu ... kitarimə
2. Pəpax kallar, ... inĳer zəğtarmə.
3. Tir ... gus řoxuntarmə.
4. ... ĳıĳırĳı misiğui řuvtarmə.

11 Bayatıdi əsas xüsusiyyət yazə?

- A) Müdrik fikir ifadə ĳitarmə.
- B) Ĥəyəəl aĳĳiktorun dədi ĳitarmə.
- C) Onğ misrayıřılı ibarət ĳoarmə.

12 Boş xanar řa cuğab řa anĳuidə?

Halam	?
Mal	nixer
Při	rama

Buraxılış məlumatı

Xınalıq dili 2

Ümumi təhsil müəssisələrinin
2-ci sinifləri üçün xınalıq dili fənni üzrə

DƏRSLİK

Tərtibçi heyət:

Müəlliflər:

Yunis Dəmirov
Qurban Abdullayev
Əkbər Xasməmmədov
Rauf Orucov
Azay Əliyev
İldırım Zeynalov

Nəşriyyatın direktoru

Dil redaktoru

Kompüter dizaynı

Rəssam

Korrektor

Rəhilə Soltanqızı

İlyas Hüseynov

Sevil Hüseynova

Dilbər Əhmədova

Ələddin Bahaddinov

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin qrif nömrəsi: 2023-003

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Hesab nəşriyyat həcmi 7,2. Fiziki çap vərəqi 10. Formatı $57 \times 82 \frac{1}{8}$.

Kəsindən sonra ölçüsü: 195x275. Səhifə sayı 80.

Şriftin adı və ölçüsü: məktəb qarnituru 12-14. Ofset kağızı. Ofset çapı.

Sifariş .Tiraj . Pulsuz. Bakı – 2023.

Əlyazmanın yığma verildiyi və çapa imzalandığı tarix: 07.02.2023

Çap məhsulunu hazırlayan:

Çaşıoğlu Eİ MMC

Bakı şəhəri, M.Müşfiq küçəsi 2A.

Çap məhsulunu istehsal edən: